

Jak na tvorbu kostýmu?

Předpokládejme, že jsi nováček, který se před pěti minutami rozhodl, že pojedete na B5A a nemá absolutní tušení, odkud začít s tvorbou kostýmu. Třeba jsi jen viděl Pána prstenů nebo tušíš, že existují nějaké larpshopy a hledáš radu. Tento dokument by ti měl pomoci, poradit a nasměrovat tě.

Je pravda, že dřevárna je o zábavě, o setkání s přáteli a o možnosti zabojovat si s větším počtem více či méně cizích lidí. I když ti však někdo bude tvrdit, že na kostýmu nezáleží, pro B5A ale rozhodně platí kostýmová povinnost. Bez kostýmu tě na akci organizátoři nevpustí a je třeba mu věnovat jisté úsilí. Ale jak z návodů pochopíš, není to nic zas tak nákladného nebo příšerného! Jak tedy na to? Co myslíme kompletním kostýmem?

Koupit, nebo vyrobit?

Nedá se obecně říct, jestli je lepší kostým koupit, nebo vyrobit. Každý má jiné finanční a časové možnosti a nutno dodat, že se v rámci dřevářenské komunity pohybuje dost, řekněme, nezručných řemeslníků.

Obecně se ale dá říct, že:

- Kompletní začátečnický kostým se podomácku a bez zkušeností dá vyrobit celkem snadno a web B5A ti s ním pomůže.
- Pokud jsi nováček, vždy je lepší si jakýkoliv neuvážený nákup třikrát rozmyslet. Ideální je kontaktovat někoho zkušenějšího a zeptat se. Spoustu informací a ochotných "rádců" najdeš třeba na <http://living-fantasy.cz/> (spíše světlá) nebo <http://forum.snaga.cz/> (skřeti).

Hlavní obecné zásady, kterými je třeba se řídit při výrobě fantasy kostýmu

1. **Člověk musí na první pohled poznat, koho v daném settingu představuješ**
 - V našem případě musíš být jednoznačně zařaditelný do některé z armád.
2. Netvoř kostým, ale funkční oděv a zbroj.
 - Myslíme tím, že válečník těžko obleče něco nefunkčního a nepraktického, závisí na tom životem. I na moderní oblečení máš přeci funkční požadavky!
3. Kompletní, uvěřitelný kostým nuzáka je vždy lepší, než "rytíř" v adidaskách
 - Absence nevhodných prvků (kecky) má nejvyšší prioritu. Nejdřív se snaž je eliminovat, pak teprve začni rozvíjet kostým dál.
 - Jednotlivé kusy kostýmu musí tvořit celek - souznít s postavou, kterou představuješ. Nuzák nebude mít na prostém oblečení brokátový kabátec. Elf bude mít oblečení precizně zpracované, případně nazdobené, a to i když je válka.
4. Tvoř promyšleně, buď trpělivý a neměj přehnané ambice
 - Vytvoř si návrh, nesnaž se být na první akci kostýmově největší kruťák, začni výrobou jednoduchých věcí. Velmi málo lidí napoprvé exceluje v tom, co nikdy předtím nedělali.
5. Mysli ekonomicky, utvoř si rozpočet
 - Předem si urči částku, kterou chceš za kostým utratit, přesně stanov, kolik jakých kusů kostýmu z toho chceš pořídit a rozmysli se, zda je tvá představa reálná.

Dodatek: Tvoř s ohledem na svoje potřeby, schopnosti a kondici!

- Pokud neuběhneš stovku, zvaž, zda si pořídit hustodémonske plechy (sníží kondici), pokud musíš mít u sebe inhalátor, myslí na váček nebo tašticí prioritně, ať ho máš při sobě.
- **Důrazně doporučujeme do počátečního vybavení zařadit také čutoru na vodu!**

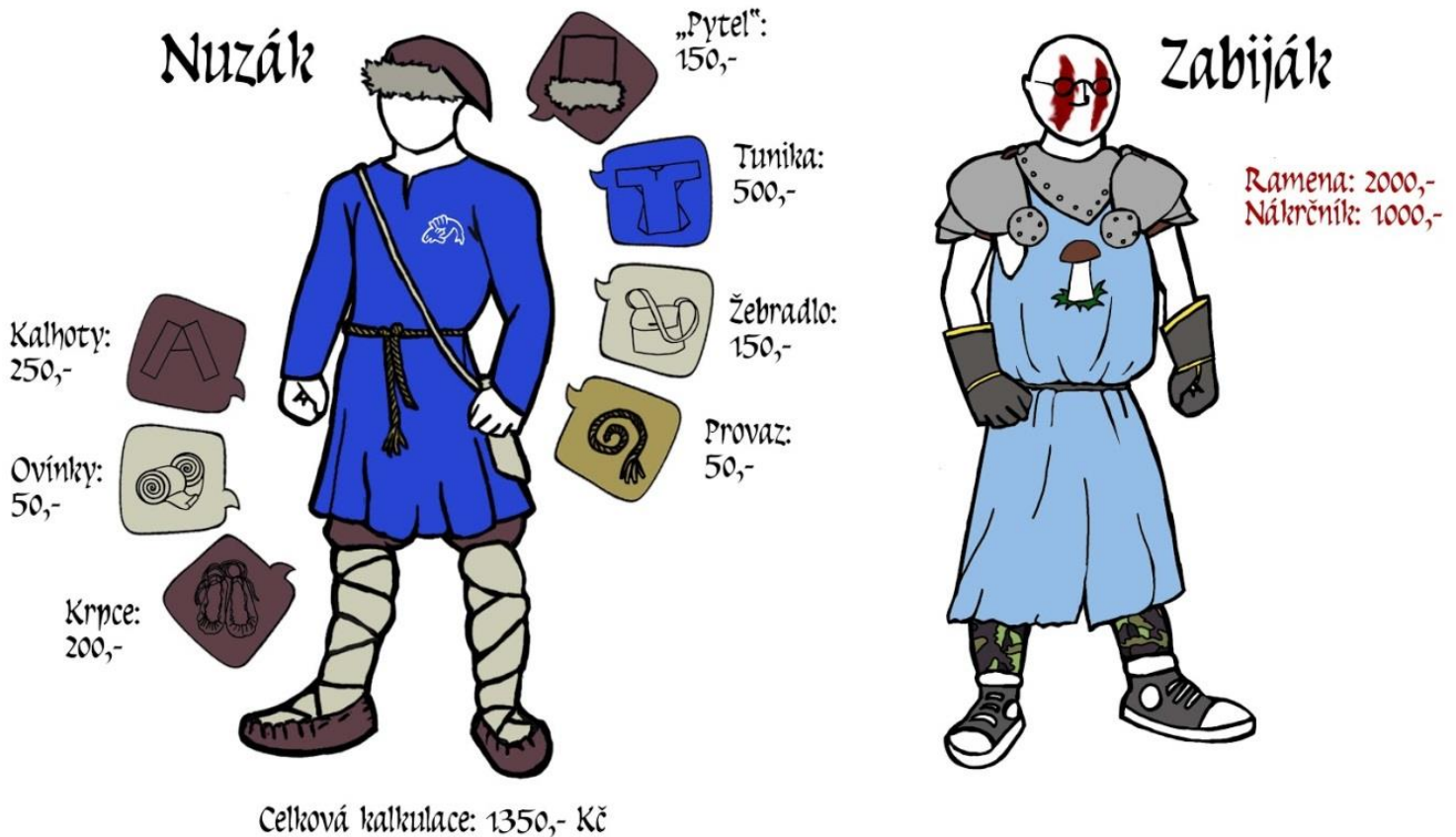

Jak to myslíme?

Pokud se ti zdají doporučení příliš abstraktní, připravili jsme si obrázek, jaké kostýmy na B5A preferujeme. Dopodrobna budou rozvedeny v ostatních návodných dokumentech.

Dvě různá ztvárnění toho nejobyčejnějšího vojáka Esgarothu.

Často slycháváme, že kostým je nákladná záležitost a každý nováček na jeho pořízení nemá peníze. Smutným faktem však je, že častěji, než Nuzáky, vidáme nováčky Zabijáky.

Nuzák se rozhodl držet se při zemi, co se rozpočtu na kostým týče, a zároveň ho mít kompletní. Udělal si předem návrh, nesháněl se po nejlevnějších materiálech, podařilo se mu koupit len a vlnu za běžné ceny. Dobře počítal a nepřeháněl to s počtem barev, aby zbytky látky mohl lépe využít.

Přečetl si návody na webu a za pár večerů byl hotov. Neexperimentoval se stříhy (není dost zkušený), a tak se inspiroval historií. V průběhu šití si tuniku několikrát zkušel, aby mu lépe padla.

Přihlásil se za nuzácký rod Esgarothu a rozhodl se, že jednoduchou výšivkou ryby podpoří svou jednotku.

Zabiják se rozhodl, že plechy vypadají hustě a objednal si je v larshopu. Ignoroval dobře míněnou radu, že pokud plechy, tak nejprve helmu - a to od pořádného výrobce, přehnaná ramena připnul na nákrčník. Oblékl si je na holé ruce, což vypadá směšně, tlačí ho to a celou bitvu mu překáží. Kvalita příšerná a navíc nezbyly peníze na zbytek kostýmu!

Svářečské rukavice jsou levné, ale hnusné, varkoč z mizerné, mačkové látky v nadměrné velikosti dojem nevylepší. Kecky a rušivé maskáče už jen dotváří odfláknutý dojem. Na varkoči má Zabiják něco hustého, třeba draka nebo jiný symbol, se kterým nezapadá do své skupiny, národu ani jednotky. Navíc si pořádně nepřečetl pravidla a tak dostane při schvalování vynadáno, protože válečné malování přísluší pouze horalům.

Koncept kostýmu a úvod do šití

Tento text je určen všem nováčkům, zejména těm, co nikdy nic nevyrobili. Předkládám, že bude obsahovat pouze jednoduché postupy, záměrně nebude popisovat všechny druhy stehů nebo materiálů, nechce ani nemůže být konkurencí dvousetstránkové Burdě.

Je to návod od laika laikům, přímočarý, jednoduchý, selektivní, aby toho nemuseli studovat mnoho a zároveň se dozvěděli vše potřebné k tomu, aby hladce prošli s vlastním výtvořem schvalováním na B5A.

Krátké zamýšlení

Za koho pojedete?

- Je samozřejmě nutné vybrat si rasu a vyznění kostýmu jí podřídít.
- Vzhledem k tomu, že jedete na larpovou **bitvu**, máte jednoduché, že nemusíte postavě složitě vymýšlet pozadí, které by se v kostýmu odráželo – jste voják a jdete do války, čemuž veškerou svou výbavu budete přizpůsobovat.

Jaké požadavky by měl kostým splňovat?

- Kostým musí být praktický, logický, estetický.
- Ideálně by měl mít vrstvy a vše, co na sobě máte, by mělo být kostým. Je horko, svlečete se ze své vlněné tuniky do spodní lněné a pořád vám to sluší.
- Kostým vám nesmí překážet, přetáčet se, nesmí z něj nic odpadávat, nesmí vás omezovat.

Kdy se inspirovat historií a kdy popustit uzdu fantasii?

- Historické střihy jsou ověřené – fungují. Netřeba znovu vymýšlet něco, co už vymyslel (a otestoval) někdo před vámi.
- Historie vám pomůže i s „logikou“ oděvu – Obří ramena ve středověku nenajdete, překážely by v pohybu (a překážet budou i v tomto století v lese). Logikou byste se měli řídit při vší tvorbě! I fantasy svět se jí řídit musí, sice tam létají draci, ale chudák se bude snažit pořídit aspoň prošívanici – závisí na ní životem, zbroj bez tlumící vrstvy je k ničemu (a tak dále).
- Kde se naopak můžete kreativně vyřádit? Výšivky, motivy, zdobení, inspirace různými obdobími nebo regiony, to je to, s čím si pohrát naopak můžete. Úpravy střihů si zkušenější mohou dovolit. Jinak jste omezeni jen stylem svého národa, materiálem a celkovou estetikou – aby to k sobě ladilo.

Co doopravdy potřebuji? V jakém pořadí kupovat vybavení?

- Nejprve tzv. „Civil“ – V nejlevnější variantě tuniku, kalhoty, ovinovačky, krpce. Plus nutné minimum pro daný národ (např. elfové uši, skřeti masky). Pokrývku hlavy.
- Somradlo/taštica, čturu, opasek, nebo alespoň kus provazu.
- Svrchní tuniku, kápi nebo kabátec (nejlépe z vlny)
- Prošívané části zbroje – prošívanici, prošívané rukavice, batvat.
- Helmu. Následují všechny ostatní plechové/kožené části zbroje a vůbec jakékoliv ostatní vybavení vás napadne. Kroužkovky, lamelovky, nátepníky, táborové vybavení.

Úvod do šití

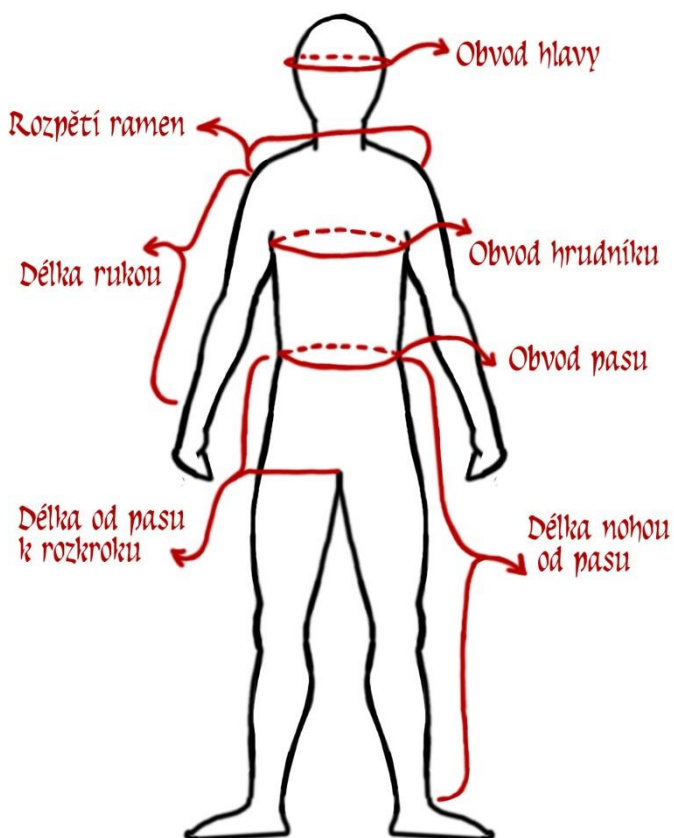
Co k ručnímu šití potřebuji?

- Igelitovou tašku (nebo starou nepružnou látku).
- Nůžky
- Špendlíky
- Krejčovský metr
- Nit v barvě látky, kterou budete šít
- Jehlu
- Krejčovskou křídu

Co za materiály a kde je najít

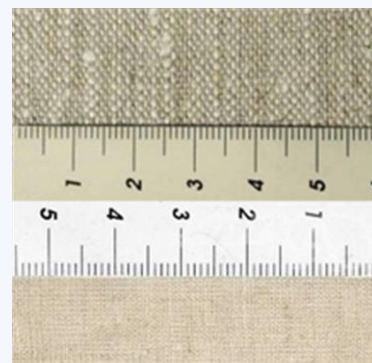
- Zaměříme se pouze na přírodní látky. Látka udělá velkou část dojmu. I zde platí, že "z ho*a bič neupleteš"!
- Na spodní vrstvy a podšívky vybírejte jemné látky nižší gramáže, na vrchní vrstvy látky s vyšší gramáží. *
- Látka se prodává v běžných metrech a B5A návody to zohledňují*.
- **Bavlna** - dobře saje pot, seženete ji všude, je relativně levná a hodí se zejména na podšívky, třeba i na bruchy, ovínky nebo na spodní tuniku. Pokud ji najdete jako složku ve směsové látce se lnem, klidně ji kupte.
- **Len** - Nejlepší látka na léto. Je těžký, chladivý, schne rychleji, než bavlna. Je dobový. Hodně se mačká a můžeme ho použít na tuniku, kalhoty, ovínky, čepici...
- **Vlněné sukno** - Vhodné jako *vrchní* vrstva. Hodí se na kápě, čepice, vrchní tuniky, kalhoty, ovínky, kaftany... Hřeje i za mokra, působí luxusněji - je tlustší, lépe drží tvar, nemačká se tolik...
- **Výběr barev:** Musí se k sobě hodit, roli hraje i poměrové zastoupení na kostýmu, nepřehánějte to s počtem, ať nevytvoříte papouškovitý dojem - na B5A nemáme armádu lancknechtů.

Co je "BM"? BM znamená "běžný metr".

Když kupujete látku a poručíte si 1 metr, nekupujete si 1m², ale metr látky z role o dané šířce (tedy např. koupě 1 BM u role šířky 1,5m znamená, že dostanete látku o rozměrech 1m x 1,5m).

*Co je to **gramáž**? Kolik gramů váží metr látky - prakticky čím větší, tím musí být větší síla vláken, hustota tkaní nebo obé. Tlustší vlákna například u lnu znamenají výraznější vazbu (obrázek - vysokogramážní len s hrubou vazbou a jemný len, sartor.cz).

Jak se změřit?

- Stojíme rovně, přirozeně, s chodidly na zemi a míry nám bere druhá osoba.

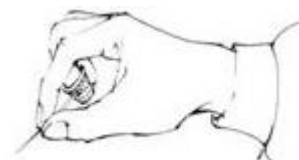
Tvorba stříhu

- Pokud jste nezkušení, při tvorbě stříhu stokrát měřte, jednou řežte. Vážně a doslova.
- Pokud máte k dispozici starou nepružnou (!) látku (prostěradlo), použijte ji k tvorbě zkušebního stříhu místo igelitu.
- Kostým vám nesmí být ani malý, aby neomezoval, ale neměl by být ani příliš volný. Prostě to nevypadá dobře. Proto zkoušejte často.
- Stříh okoukáme na internetu a překreslíme na igelitku s ohledem na naše míry, vystříhneme, slepíme lepenkou místa, kde budou švy. Vyzkoušíme.
- Igelitkový stříh obkreslíme na látku, stříháme 1-2 cm vedle čáry směrem ven od stříhu - je to rezerva na švy.
- *Sešpendlíme** místa, kde mají být švy, a můžeme znovu vyzkoušet. Stříh je hotov.

**Pokud si chceme dát záležet, nešpendlíme, ale sešijeme nahrubo předním stehem (stehy příliš neutahovat). Šijeme o pár mm vedle zamýšleného švu (čáry), abychom měli prostor, až budeme sešívát "načisto" - po sešití přední steh párkrát přestříhneme a vytáhneme nit.*

Jak šít?

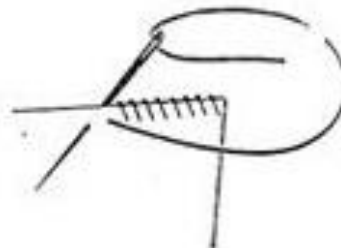
- Jehlu držíme mezi palcem a ukazovákem.
- Nit použijeme nejlépe stejného materiálu a barvy, jako je látka.
- Nit provlečeme očkem jehly tak, aby očkem prošlo zhruba 10 cm nitě. Délka návleku by měla být zhruba 50 cm. Na delší konec patří uzlík.
- **Stehem** se rozumí provlečení jehly s nití látkou. Na obrázcích níže vidíte techniku stehu **předního** (k "chycení" látky např. kvůli zkušebnímu stříhu), **zadního** (používat budeme k sešívání) a **obnitkovacího** (používaného k začišťování).

Přední

Zadní

Obnitkovací

- **Sešitím** rozumíme spojení dvou kusů látky po obvodu, vytvoříme jím **šev** (řada stehů). **Začišťěním** zase zajištění po obvodu, aby se látka nepárala. **Nastehováním** spojením předním stehem "nahrubo" (tzn. dlouhé stehy dále od sebe) kvůli zkoušení oblečení na těle. **Založení** znamená, že kraj látky přehnete směrem dovnitř a zašijete.
- Teď, když máme nastříháno a našpendleno (nebo nastehováno) a známe techniku šití, můžeme sešít zadním stehem tam, kde budou švy, založit látku kolem rukávů, výstříhu a krajů, začístit obnitkovacím stehem, aby se nám látka nepárala.
- Nevíme, zda je nutné to zmiňovat, ale sešívá se naruby a pak se hotová práce obrátí, aby byly všechny švy vevnitř. Při zakládání (např. rukávy) se při ručním šití šije z lícu po tom, co se sešpendlí/nastehuje naruby, protože ruční zadní steh zespoda nevypadá pěkně.
- Pokud jste skřeti, nemusíte ani začišťovat, ani zakládat, ani obracet na ruby, dokonce to vyloženě nedoporučuji. Dejte si vlastně pozor jen na to, aby vám to bylo. Chudí horalé to můžou také do určité míry flákat.
- Pokud jste elfové, tvorbě stříhu na míru naopak věnujte obzvláštní péči, stejně tak vypracování a souměrnosti švů a stehů.

